

(המשך מעמוד 31)

הפך נושא ציבורי מרכזי. הישגו הגדול האחד — חוזה השלום עם מצריים — כימעט ונשכח באווירת התיסכול והדיכאון. היה צורך להזכיר מדי פעם את קיומו בסכי-סים מפוארים. איש השנה תשל"ט לא היה איש השנה תשל"ט.

גודל מר ממות

אם איש השנה תשל"ט לא יכול היה לזכות הר שנה בתואר זה בשנית. עזר וייצמן נשאר חביב הר קהל הישראלי, והישראלי הפוסלולי ביותר במצריים. אך מצבו בממשלה היה בכי רע.

הוא דתף להעמקת השלום ולפריצת-דרך במיגוריו השונים. אך נתקל בקיר אטום. יחסיו עם מנחם בגין נשארו קרירים, במיקרה הטוב ביותר. כמה מחברי מיפ לגתו, תנועת-החרות, חיפשו בקדחתנות מועמד אחר — מועמד כלשהו — שיהיה מוכן לקבל לידיו את רסן הר שילטון, אם יאלץ בגין להשמיטו מידיו.

אילו הצטרף השנה הפוס של הקיסר קאליי גוזה * לתנועת-החרות והיה מציג את מועי מדותיו כוורשו של בגין, היו רבים מעסקני חרות מעדיפים אותו על פני וייצמן.

לא פעם שקל וייצמן בגלוי את התפטרותו מן הממ-שלה, אך בכל פעם פסל רעיון זה, כנראה מחשש שמא תעבורנה סמכויותיו לידיו של אחד מבין אויביהשלום והבלגיה, כמו אריאל שרון. כך נגזר עליו להישאר חבר בממשלה ולשאת באחריות למעשים שנגזרו לא פעם את כל תפיסתו, הגיונו ומצפונו. בשביל איש כמו עזר וייצמן, היה זה בוודאי גודל מר ממות.

גם בתחום הצר של סמכותו, נאלץ וייצמן לשאת באחריות עבור מעשים שלא יכלו להיות לרוחו. כשרי הביטחון נשא באחריות עבור חוקי-השעוריה, שנחקק

קטיביות ונסוג מהן, אחרי מטר של כותרות וכותרות-נגדיות.

פעם הודיע כי אש"ף הוא עובדה קיימת, ורמז על הצורך להידבר עם חלקו "האזרחי".

פעם הישוה את רמת-הגולן לתציהאי סיני, ורמז על האפשרות להחזירה, בנסיבות המתאימות, לסורים. פעם הישוה את הממשלה, שהוא אחת מדמויותיה המרכזיות, ל"ברמינין".

פעם הדליף שהוזריר את הממשלה מפני המשך המילחמה בלבנון.

בסוף השנה נפגש בהפגנות ובשיטתיות עם תומכי אש"ף וחבריו בשטחים הכבושים.

כושר-הנפילה וכושר-השיקום עמדו לדין השנה שוב, כאשר לקה בסרטן, נותח, התאושש באופן מפליא למחרת-היום והמשיך בתוכנית ביקוריו ברחבי העולם, כאילו לא קרה דבר.

בארצות-החוץ נוכח לדעת כי קרנה וכוחה של ישראל יורדים בהתמדה, וכי גם ידידיה הנאמנים ביותר מפקקים בשפיות-הדעת של מדינותיה.

אך הדבר לא הפריע לו. כפי שהיה נאמן לדויד בן-גוריון ולגודדה מאיר, למרות כל תעי-לוליו ופעולותיו, הפרות-המשמעת והמעשים מאחורי-הגב, כן נשאר נאמן לבגין.

לבגין, ולבגין בלבד, הוא לא נמנע מלנעוץ מדי פעם סכין בגבו של עמית, שהיה בקירבה נוחה, לולול בגלוי בחברי ממשלתו, למאוס בהם פומבית. כמו וייצמן, סירב לשרת בוועדת המשא-והמתן לאוטונומיה, תחת שרביטו של יוסף בורג, כשהוא מביע בוז תהומי לא רק לבורג עצמו, אלא גם לאריק שרון, לשמואל תמיר ולמשה ניסים. בכך הביע, כמובן, גם זילזול עקיף באיש שיצר קאריקטורה רבת-רגליים זו. כאשר נאות להשתתף באחת משיבות הוועדה, עשה זאת כמי שכפאו שד.

משה דיין היה רחוק מלהיות איש השנה תשל"ט. אך לפחות הפיג מדי פעם את הר שיעמום.

במינוח האמריקאי, ממשלה שאין לה סיכוי להיבחר מחדש זוכה בכינוי הציורי "ברווז צולע".

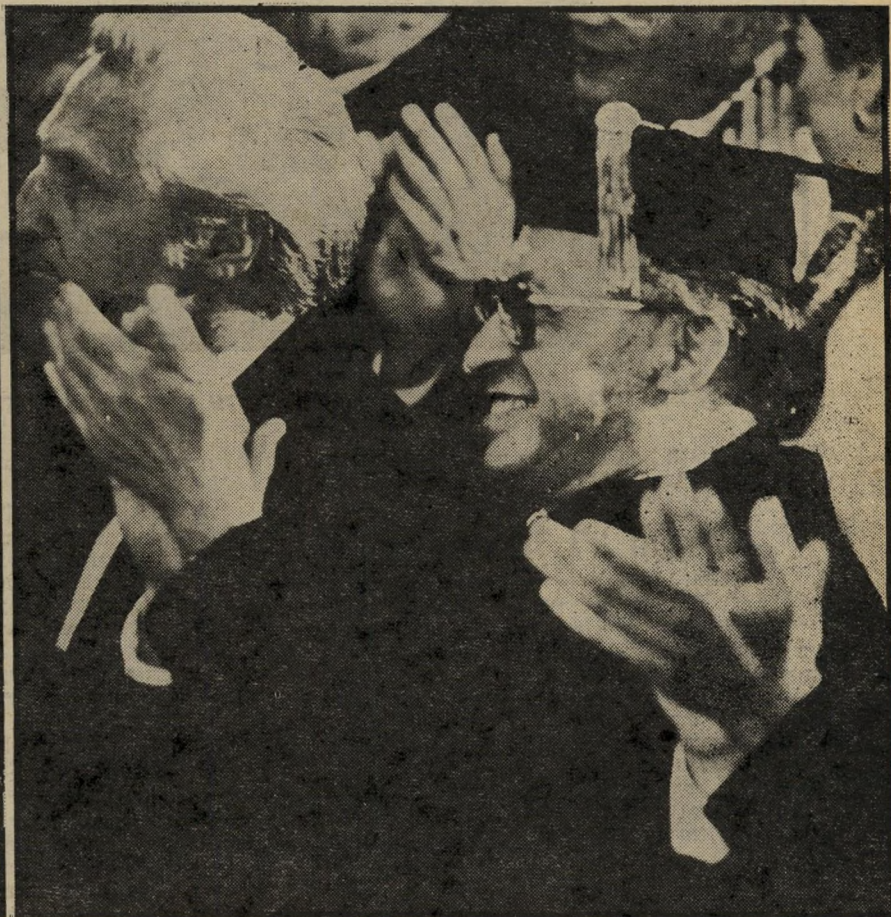
לא רק הנשיא ג'ימי קארטר היה בסוף תשל"ט ברווז צולע. גם כל ממשלת ישראל

ואילו וייצמן עצמו התפטר מוועדת המשא והמתן עד האוטונומיה, מתוך גועלי-נפש בולט.

בסוף תשל"ט היה גם עתידו של וייצמן לוטה ערפל סמיך. היו שקיוו כי ישתלט בבוא היום על הליכוד, ושישליט בו את היסודות הליברליים שוחריהשלום. היו שקיוו, לעומת זאת, שהוא יידחק אל מחוץ לליכוד, וכי ייטול לידיו את היוזמה להקמת מחנה שלישי גדול, אשר יהיה בכוחו לשנות את מערכת הכוחות הפוליטיים בישראל.

אנשי "שלום עכשיו" מפגינים נגד שרון

מחאות והפגנות: תנועת השלום נגד סגירת מיכללת ביר-זיה

דמתה לייצור מיסכן זה בסוף השנה. אף אחד משרי ממשלת-ישראל לא התקרב למעמד של איש השנה תשל"ט. כי בכל התחומים של הממשל והמינהל, זרעה ממשלה זו סביבה הרס וחורבן. שר-האוצר שימחה ארליך הפך כימעט איש השנה, בזכות כישלונו המונומנטלי. הוא לא חידש דבר לעומת ממשלת-המערך, אך הקצב הואץ בצורה הרתישואה. ההתדרדרות האיטית של החברה והכלכלה, שציינה את 29 שנות שילטון המערך, התחלפה בהתדרדרות דוהרת. הדברים הגיעו לשיא דרמאתי ב"ליל הברווזים" — אחד המאורעות הבולטים של תשל"ט — כאשר כונסה הר ממשלה בישיבת-החרום. הארץ כולה עצרה את נשימתה במשך כמה שעות, ואז נמסר כי הממשלה לא היתה מסוגלת להתחיל על הנושא שעמד לדין: ביטול הסובי-סידיות. שר-האוצר הודיע כי קיבל לידיו את המיספרים רק ברגע האחרון, ואז "חשכו עיניו".

טכסים וגיוונים: בגין בטכס קבלת תואר דוקטור כבוד

השנה, שהעניק הכשר-שלהשתמטות לרבבות בנות דתי-יות-כבול, תוך הכבדת העול על הנשים ההגונות. בשטחים הכבושים התנהלה מדיניות של דיכוי מטרי פש והרהיאתון, כשווייצמן מנסה מדי פעם להקחות את חודו ולהרגיע את המצב. בלבנון התנהלה מילחמה-זעי-רה מכווערת ומתמדת, חסרת תכלית לטווח-ארוך, כשר עיקר המילחמה מופנית נגד האוכלוסיה האזרחית. באלון-מורה הוקמה התנחלות פרובוקטיבית, בניגוד מפורש לתוות-דעתו של וייצמן, שפורסמה ברבים. הרמטכ"ל, שנתמנה על-ידי הממשלה על-פי המלצתו של וייצמן, בניגוד לעצת רבים, הצליח בתשל"ט לכרות בפעם הרא-שונה בתולדות המדינה תהום בין מערכת-הביטחון ובין חלק ניכר מן הציבור, בשדרת של מעשים תמוהים.

אלה גם אלה קיוו כי יטביע את חותמו עד השנים הבאות. הוא לא עשה זאת בתשל"ט.

נחום-תקום ניצח

אם משה דיין לא יכול היה לזכות בתואר, אחרי שהשיג את השיא וזכה בתואר זה פעמיים, ברווח של עשר שנים — בזכות מיבצע-סיני בתשל"ז ובזכות מילחמת ששת-הימים בתשכ"ז — לא שיפר שיא זה על-ידי השגת התואר בשלישית, בתום 12 שנים נוספות.

לא שחסרו בשנה זו אירועים סביב משה דיין ובזכותו. נחום-תקום ניצח זה של המדיניות הישראלית היה פעיל כמו תמיד. כדרכו, הסעיר את הארץ בהכרזות פרובורי-

* הקיסר קאליגולה, שלקה בשיגעון, מינה את הסוס האהוב עליו כקונסול.